

18 Νοεμβρίου, 1993

[ΠΙΚΗΣ, ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, ΠΟΓΙΑΤΖΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, ΑΡ-
ΤΕΜΗΣ, Δ/στίς]ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΑΦΟΡΩΣΙ ΤΗΝ ΑΙΤΗΣΗ ΤΟΥ ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΦΙΛΙΠ-
ΠΟΥ ΔΙ' ΑΔΕΙΑΝ ΟΠΩΣ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙ ΑΙΤΗΣΗ ΓΙΑ ΔΙΑΤΑΓ-
ΜΑ PROHIBITION ΚΑΙ CERTIORARI,

ΚΑΙ

ΕΠΙ ΤΟΙΣ ΑΦΟΡΩΣΙ ΤΗΝ ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΝΕΚΔΙ-
ΚΑΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΣ 193/90 ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΩΝ
ΔΙΑΦΟΡΩΝ,

(Πολιτική Έφεση Αρ. 8150)

-
- 5 Προνομιακά Εντάλματα — Αίτηση για χορήγηση άδειας για καταχώριση αίτησης για έκδοση ενταλμάτων certiorari και prohibition εναντίον απόφασης του Προέδρου του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών, δυνάμει του άρθρου 30(3) των περί Τερματισμού Απασχολήσεως Νόμων, μετά από μονομερή αίτηση, με την οποία αποφάσισε να επανεκδικάσει υπόθεση που είχε εκδικαστεί από άλλο τμήμα του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών — Κρίθηκε ότι υπήρχε εκ πρώτης όψεως υπόθεση ή συζητήσιμο θέμα για χορήγηση της άδειας διότι i) η εξουσία για επανεκδίκαση υπόθεσης δίδεται στον πρόεδρο του τμήματος του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών που είχε εκδικάσει αρχικά την υπόθεση και όχι στον διοικητικό Πρόεδρο του Δικαστηρίου, και ii) η εξουσία δεν μπορεί να ασκηθεί με μονομερή αίτηση, αλλά πρέπει να δοθεί η ευκαιρία στους επηρεαζόμενους να εκθέσουν τις απόψεις τους ενώπιον του Δικαστηρίου.
- 10 Πολιτική Δικονομία — Έφεση εναντίον πρωτόδικης απόφασης του Ανωτάτου Δικαστηρίου με την οποία απορρίφθηκε αίτημα για χορήγηση άδειας για καταχώριση αίτησης για έκδοση προνομιακών ενταλμάτων εναντίον απόφασης του Προέδρου του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών εκδοθείσας, μετά από μονομερή αίτηση, για επανεκδίκαση υπόθεσης — Κατά πόσο η έφεση πρέπει να επιδοθεί στο πρόσωπο που υπέβαλε την μονομερή αίτηση — Κρίθηκε ότι δεν αποτελεί άμεσα ενδιαφερόμενο πρόσωπο, με την έννοια της Δ.35, θ.5 των Θεσμών Πολιτικής Δικονομίας.
- 15
- 20

- 25 Ο εφεσείων ήταν διάδικος ενώπιον του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών στην αίτηση 193/89, της οποίας επιλήφθηκε τμήμα του Δι-

καστηρίου προεδρευόμενο από ένα Δικαστή του. Με την απόφασή του το Δικαστήριο έκρινε ότι ο εφεσείων εδικοιούτο σε αποζημιώσεις βάσει των σχετικών διατάξεων του νόμου και εξέδωσε απόφαση υπέρ του. Με μεταγενέστερη μονομερή αίτηση δυνάμει του άρθρου 30(3) των περί Τεματισμού Απασχολήσεως Νόμων, τρίτο πρόσωπο ζήτησε την επανεκδίκαση της υπόθεσης. Της αίτησης επιλήφθηκε ο διοικητικός Πρόεδρος του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών ο οποίος διάταξε όπως "το Δικαστήριο επιληφθεί εκ νέου της υπόθεσης αυτής", η οποία στη συνέχεια ορίστηκε για οδηγίες. Η αίτηση του εφεσείοντα για παραχώρηση άδειας για καταχώριση αίτησης για έκδοση ενταλμάτων certiorari και prohibition εναντίον της πιο πάνω απόφασης απορρίφθηκε πρωτόδικα από το Ανώτατο Δικαστήριο. Κατ' έφεση, ο εφεσείων ισχυρίσθηκε ότι η άδεια έπρεπε να δοθεί διότι i) η αναφορά στον Πρόεδρο του Δικαστηρίου δεν σήμαινε τον διοικητικό Πρόεδρο του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών αλλά τον πρόεδρο του τμήματος του Δικαστηρίου που είχε εκδικάσει αρχικά την υπόθεση, και ii) η εξουσία που δίδει το άρθρο 30(3) των περί Τεματισμού Απασχολήσεως Νόμων δεν μπορεί να ασκείται μονομερώς, δηλαδή χωρίς να δοθεί η ευκαιρία στον επηρεαζόμενο διάδικο να ακουσθεί και να εκφράσει τις απόψεις του στο Δικαστήριο. Κατά την ακρόαση της έφεσης, το Εφετείο ήγειρε θέμα κατά πόσο η έφεση έπρεπε να είχε επιδοθεί στο πρόσωπο που είχε υποβάλει την μονομερή αίτηση για έκδοση της απόφασης για επανεκδίκαση.

Αποφασίσθηκε ότι:

- (α) Η Δ.35, θ.5 των Θεσμών Πολιτικής Δικονομίας επιβάλλει την επίδοση έφεσης σε όλα τα μέρη που επηρεάζονται άμεσα από την έφεση. Στην προκειμένη περίπτωση, η ανατροπή της πρωτόδικης απόφασης για μη χορήγηση άδειας για καταχώριση αίτησης για έκδοση προνομακίων ενταλμάτων δεν θα είχε αφ' εαυτής οποιοδήποτε συνέπειες στα δικαιώματα των αντιδίκων του εφεσείοντα στην αίτηση ενώπιον του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών, ή στην διαδικασία ενώπιον του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Κατά συνέπεια, η ακρόαση της έφεσης μπορούσε να προχωρήσει χωρίς την επίδοσή της σε οποιονδήποτε.
- (β) Η εξουσία η οποία παρέχεται με το άρθρο 30(3) των περί Τεματισμού Απασχολήσεως Νόμων δεν εναποτίθεται στον Πρόεδρο του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών αλλά σ' αυτό τούτο το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών, που περιλαμβάνει και τμήμα του, του οποίου προεδρεύει Δικαστής του Δικαστηρίου. Το τμήμα του Δικαστηρίου στο οποίο εναποτίθεται η εξουσία είναι εκείνο το οποίο εξέδικασε την υπόθεση με την έκδοση απόφασης. Κατά συνέπεια, λανθασμένα ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών εί-

χε επιληφθεί της αίτησης δυνάμει του άρθρου 30(3), εφόσον δεν ήταν εκείνος που είχε προεδρεύσει του τμήματος του Δικαστηρίου που είχε αρχικά εκδικάσει την υπόθεση.

- 5 (γ) Αιτήσεις δυνάμει του άρθρου 30(3) των περί Τερματισμού Απασχολήσεως Νόμων δεν μπορούν να εκδικάζονται μονομερώς, δηλαδή στην απουσία οποιουδήποτε διαδίκου του οποίου τα δικαιώματα θα επηρεασθούν από την απόφαση για επανεκδίκαση της υπόθεσης, όπως είχε συμβεί στην παρούσα περίπτωση.

Η έφεση επιτράπηκε.

- 10 Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

Χάσικος και Άλλοι v. Χαραλαμπίδη (1990) 1 Α.Α.Δ. 389

Apak Agro Industries Ltd v. Union des Cooperatives Agricoles de Cereales de Semences (1992) 1 Α.Α.Δ. 1166.

Έφεση.

- 15 Έφεση από τον αιτητή κατά της απόφασης Δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου Κύπρου (Παπαδόπουλος, Δ.) που δόθηκε στις 13 Ιουνίου, 1990 (Αρ. Αίτησης 90/90) με την οποία η αίτησή της για παροχή άδειας ν' αποταθεί για την έκδοση εντάλματος Certiorari απορρίφθηκε.

- 20 *Ε. Φλουρέντζου, για τον εφεσείοντα.*

ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ: Η απόφαση του Δικαστηρίου θα δοθεί από το Δικαστή Γ. Μ. Πικίη.

- 25 **ΠΙΚΗΣ, Δ.:** Η έφεση αφορά απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου με την οποία απορρίφθηκε μονομερής αίτηση του εφεσείοντα για την παροχή άδειας ν' αποταθεί για την έκδοση εντάλματος Certiorari προς αναθεώρηση απόφασης του Προέδρου Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών, και εντάλματος Prohibition με το οποίο να παρεμποδίζεται η άσκηση δικαιοδοσίας βάσει του Άρθρου 30(3) των περί Τερματισμού Απασχολήσεως Νόμων 1967 έως 1973.

- 30 Πριν επιληφθούμε της έφεσης, διαπιστώσαμε ότι η ειδοποίηση έφεσης δεν επιδόθηκε σε κάποια μέρη τα οποία εκ πρώτης όψεως φαίνεται να έχουν ενδιαφέρον για την έκβασή της. Αυτοί είναι κατά κύριο λόγο οι αντίδικοι στην Αίτηση Αρ. 193/89 (Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών) κατόπιν μονομερούς αίτησης των οποίων ο

Πρόεδρος του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών διέταξε την επανεκδίκαση της μεταξύ τους και του εφεσείοντα περατωθείσας υπόθεσης.

Ο δικηγόρος του εφεσείοντα υπέβαλε ότι η επίδοση της έφεσης στην άλλη πλευρά δεν είναι απαραίτητη, ενώ το Πρωτοκολλητέιο βεβαίωσε ότι, κατά πάγια τακτική, εφέσεις κατά της απόρριψης μονομερών αιτήσεων για την παροχή άδειας για την υποβολή αίτησης για προνομιακό ένταλμα, δεν επιδίδονται σε οποιοδήποτε. 5

Εξετάσαμε κατά πόσο η θέση αυτή είναι ορθή. Η απάντηση εξαρτάται από την ερμηνεία του σχετικού μέρους της Δ.35 θ.5 των Θεσμών Πολιτικής Δικονομίας που επιβάλλει την επίδοση της έφεσης “... upon all parties directly affected by the appeal, and it shall not be necessary to serve parties not so affected; .....”. 10

Σε ελληνική μετάφραση, “... σ’ όλα τα μέρη που επηρεάζονται άμεσα από την έφεση, αλλά δεν είναι αναγκαίο να επιδοθεί σε μέρη που δεν επηρεάζονται με τον τρόπο αυτό .....” 15

Μόνο όπου ο επηρεασμός από την ανατροπή της απόφασης η οποία εφεσιβάλλεται θα είναι άμεσος, η επίδοση επιβάλλεται βάσει της Δ.35 θ.5 των Θεσμών Πολιτικής Δικονομίας. Εξυπακούεται ότι ο επηρεασμός ο οποίος καθιστά αναγκαία την επίδοση, είναι ο επηρεασμός δικαιωμάτων. Άλλωστε, έφεση χωρεί μόνο κατ’ αποφάσεων που θίγουν δικαιώματα· μόνο αποφάσεις που ενέχουν αυτές τις συνέπειες είναι εφεσίμες [βλ. *Χάσιος και Άλλοι v. Χαγαλαμπιδή* (1990) 1 Α.Α.Δ. 389 και *Apak Agro Industries Ltd. v. Union des Cooperatives Agricoles de Cereales de Semences* (1992) 1 Α.Α.Δ. 25 1166]. 25

Η άλλη διευκρίνιση είναι ότι ο επηρεασμός πρέπει να είναι άμεσος. Το επίθετο “άμεσος” αντιδιαστέλλεται με το επίθετο “έμμεσος”. Το κριτήριο είναι η πιθανότητα άμεσου επηρεασμού των δικαιωμάτων διαδίκου από την ανατροπή της έφεσης. 30

Η ανατροπή της απόφασης η οποία εφεσιβάλλεται δε θα έχει αφραυτής οποιοσδήποτε συνέπειες για τα δικαιώματα των αντιδίκων του εφεσείοντα στην αίτηση ενώπιον του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών. Το αντικείμενο της έφεσης, όπως και της αίτησης ενώπιον δικαστή του Ανωτάτου Δικαστηρίου, είναι η διαπίστωση κατά πόσο υφίστανται οι προϋποθέσεις για την υποβολή αιτήματος στο Ανώτατο Δικαστήριο για την παροχή των θεραπειών που μπορεί να παραχωρηθούν με προνομιακά εντάλματα. Ουσιαστικά πρόκειται για τη διερεύνηση των προϋποθέσεων για τη νομιμοποίηση 35

του αιτητή ν' αποταθεί για την παροχή θεραπείας βάσει του Άρθρου 155.4 του Συντάγματος. Η έγκριση του αιτήματος αφήνει άθικτα τα δικαιώματα του αντιδίκου, καθώς και το θεμελιώδες δικαίωμά του να ακουστεί σε σχέση με το αίτημα για την παροχή θεραπείας.

- 5 Κρίναμε ότι η επίδοση της έφεσης δεν επιβαλλόταν, διαπίστωση που άφησε το πεδίο ανοικτό για τον εφεσείοντα να ακουστεί στην απουσία οποιουδήποτε άλλου μέρους.

10 Το αντικείμενο της αίτησης για την ενεργοποίηση της διαδικασίας για την παροχή θεραπείας βάσει του Άρθρου 155.4 του Συντάγματος, είναι απόφαση του Προέδρου του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών της οποίας επιδιώκεται ο παραμερισμός και η ακύρωση με ένταλμα Certiorari, λόγω καταφανούς σφάλματος ως προς τη δικαιοδοσία, και η παρεμπόδιση με την έκδοση εντάλματος Prohibition της εκτροπής του Προέδρου από τα δικαιοδοτικά του όρια.

15 Αφετηρία του θέματος που καλούμεθα να εξετάσουμε, πρέπει να αποτελέσει η παράθεση του Άρθρου 30(3) των περί Τερματισμού Απασχολήσεως Νόμων 1967-1973 (όπως διαμορφώθηκε από το Άρθρο 3 του Ν. 6/73) και, στη συνέχεια, η ερμηνεία των προνοιών του, ιδιαίτερα του μέρους που αφορά την εξουσία του Προέδρου του Δικαστηρίου να επιληφθεί εκ νέου εκδικασθείσας υπόθεσης.

20 Το Άρθρο 30(3) προβλέπει:

25 “30.-(3) Το Διαιτητικόν Δικαστήριον κέκτηται το δικαίωμα όπως, κατά την κρίσιν του Προέδρου αυτού, επιληφθή εκ νέου υποθέσεως τινος ή αναθεωρήση οιανδήποτε απόφασιν επί οιασδήποτε πληρωμής γενομένης υπό του Ταμείου κατά πάντα χρόνον, εάν τούτο θεωρηθή υπό του Προέδρου ως ορθόν και δίκαιον.”

30 Ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών δεν είναι ο μόνος δικαστικός λειτουργός ο οποίος προεδρεύει του δικαστηρίου. Ανάλογη εξουσία παρέχεται και σε δικαστή του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών (βλ. Άρθρο 12(4)(β) του βασικού νόμου, όπως τροποποιήθηκε από το Άρθρο 3 του Ν. 5/73). Ο νόμος προβλέπει για τη λειτουργία του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών κατά τμήματα σ' έκαστο των οποίων εναποτίθεται η δικαιοδοσία του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών (βλ. Άρθρο 12(4)(ζ) του βασικού νόμου, όπως τροποποιήθηκε από το Άρθρο 3 του Ν. 5/73).

35 Τα γεγονότα τα οποία συνθέτουν το υπόβαθρο της έφεσης στην παρούσα διαδικασία είναι τα εξής: Ο εφεσείων ήταν διάδικος στην Αίτηση 193/89 ενώπιον του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών.

Της έφεσης επιλήφθηκε τμήμα του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών υπό την προεδρία δικαστή του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών. Το Δικαστήριο έκρινε ότι ο εφεσεύων εδικαιούτο σε αποζημιώσεις βάσει των σχετικών διατάξεων του νόμου και εξέδωσε απόφαση υπέρ του. Σε μεταγενέστερο στάδιο, μετά από μονομερή αίτηση των εναγομένων (εξ αποφάσεως δανειστών), ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών, ασκών τις εξουσίες που του παρέχει το Άρθρο 30(3), διέταξε όπως "... το Δικαστήριο επιληφθεί εκ νέου της υπόθεσης αυτής" η οποία, στη συνέχεια, ορίστηκε για οδηγίες. Το πρωτόδικο Δικαστήριο έκρινε ότι ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών ενήργησε μέσα στα όρια της δικαιοδοσίας του και απέρριψε το αίτημα για την αναθεώρηση της απόφασής του, είτε γιατί ενήργησε έξω από τα όρια της δικαιοδοσίας του, ή κατά παρέκκλιση προς τους κανόνες της φυσικής δικαιοσύνης.

Ο δικηγόρος του εφεσεύοντα εισηγήθηκε ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο έσφαλε διότι -

- (α) Οι εξουσίες οι οποίες παρέχονται με το Άρθρο 30(3) του νόμου εναποτίθενται στον Πρόεδρο του τμήματος του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών που επελήφθη της υπόθεσης και,
- (β) αίτημα για επανεκδίκαση δεν μπορεί να εξεταστεί χωρίς να παρασχεθεί η ευκαιρία και στον επιτυχόντα διάδικο ν' ακουστεί επί του θέματος.

Κρίνουμε ότι και οι δυο εισηγήσεις είναι ορθές.

Ο όρος "Το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών" περιλαμβάνει κάθε τμήμα του Δικαστηρίου το οποίο συγκροτείται και λειτουργεί βάσει των προνοιών της νομοθεσίας που διέπει τη σύσταση, λειτουργία και δικαιοδοσία του Δικαστηρίου. Η εξουσία η οποία παρέχεται με το Άρθρο 30(3) δεν εναποτίθεται στον Πρόεδρο του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών αλλά σ' αυτό τούτο το Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών που περιλαμβάνει και τμήμα του, του οποίου προεδρεύει δικαστής του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών. Το τμήμα του Δικαστηρίου στο οποίο εναποτίθεται η εξουσία, είναι εκείνο το οποίο εξεδίκασε την υπόθεση με την έκδοση απόφασης. Αυτό συνάγεται ευθέως από την αναφορά στην εξουσία, όπως το Δικαστήριο "... επιληφθεί εκ νέου υποθέσεώς τινός ....". Ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου, στην κρίση του οποίου τίθεται η άσκηση της εξουσίας, είναι αναπόδραστα ο πρόεδρος του τμήματος του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών το οποίο εξεδίκασε την υπόθεση. Η ανά-

ληψη και άσκηση της εξουσίας αυτής που παρέχεται από το Άρθρο 30(3) από το διοικητικό πρόεδρο του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών, δηλαδή από δικαστή άλλο από τον πρόεδρο του τμήματος του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών που επελήφθη της υπόθεσης, συνιστά εκ πρώτης όψεως υπέρβαση εξουσίας και η απόφασή του υπόκειται σε ακύρωση ως έκδηλα εσφαλμένη. Η απόφασή του είναι επίσης εκ πρώτης όψεως ακροσφαλής λόγω παρέκκλισης από τους κανόνες της φυσικής δικαιοσύνης. Οι κανόνες της φυσικής δικαιοσύνης επιβάλλουν την παροχή δικαιώματος ακρόασης σε κάθε πρόσωπο του οποίου τα δικαιώματα τίθενται υπό αμφισβήτηση. Η διαδικασία η οποία προβλέπεται από το Άρθρο 30(3) έχει ως αντικειμενικό σκοπό την ανατροπή αστικών δικαιωμάτων αποκρουστικά λωθέντων και διακηρυχθέντων με την έκδοση δικαστικής απόφασης. Αυτή τούτη η φύση της εξουσίας επιβάλλει ως προϋπόθεση για την άσκησή της, την παροχή ευκαιρίας σε κάθε επηρεαζόμενο ν' ακουστεί. Αυτό δε συνέβη. Η παράλειψη συνιστά εκ πρώτης όψεως δεύτερο λόγο για την παροχή ευκαιρίας στον εφεσείοντα να ακουστεί για την ακύρωση της απόφασης μέσω του εντάλματος Certiorari.

Εφόσον η επανεκδίκαση της υπόθεσης ενώπιον του Προέδρου του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών άρχισε και συνεχίζει, δικαιολογείται η έκδοση εντάλματος Prohibition με το οποίο να απαγορεύεται η συνέχιση της διαδικασίας.

Η έφεση επιτρέπεται. Η πρωτόδικη απόφαση παραμερίζεται.

Παρέχεται άδεια για την υποβολή αίτησης για την παροχή των θεραπειών που καθορίζονται στην αίτηση του εφεσείοντα (αιτητή). Η αίτηση θα υποβληθεί μέσα σε επτά μέρες και θα επιδοθεί στους (α) αντιδίκους του εφεσείοντα στην Υπόθεση 193/89 (Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών) και, (β) στον Πρωτοκολλητή του Δικαστηρίου Εργατικών Διαφορών για να τεθεί υπόψη του Προέδρου του Δικαστηρίου. Η ημερομηνία εμφάνισης ενώπιον του Δικαστηρίου θα καθορισθεί από το Δικαστή ενώπιον του οποίου εκκρεμεί η εκδίκαση της υπόθεσης. Μέχρι την αποπεράτωση της εκδίκασης της αίτησης, η πρωτόδικη διαδικασία αναστέλλεται.

Η έφεση επιτρέπεται.